

THÁI BÌNH CHỈ ĐẠO CÔNG TÁC XÂY DỰNG CHI BỘ TRONG CẢI TIẾN QUẢN LÝ HỢP TÁC XÃ NÔNG NGHIỆP LẦN THỨ NHẤT

Phạm Bái

Trưởng ban tổ chức tỉnh uỷ Thái Bình

Từ đầu năm 1963 đến đầu năm 1965, tỉnh Thái Bình đã tiến hành sáu đợt cải tiến quản lý ở 1.488 hợp tác xã nông nghiệp. Kết hợp với các đợt này, chúng tôi đã tiến hành củng cố các chi bộ. Dưới đây xin giới thiệu một số việc làm chính và những kinh nghiệm đã rút ra được.

Sau khi nghiên cứu kỹ nghị quyết của Bộ Chính trị về cuộc vận động cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật trong nông nghiệp, trong đó có yêu cầu tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, đối chiếu với tình hình chi bộ, đảng viên trong tỉnh, chúng tôi nhận thức rằng muốn tăng cường sự lãnh đạo của Đảng và Nhà nước thì chủ yếu và trước hết là phải củng cố tốt cơ sở Đảng ở nông thôn, coi đó là vấn đề then chốt trong cải tiến quản lý hợp tác xã nông nghiệp lần này. Cải tiến quản lý hợp tác xã là một dịp rất thuận lợi để hiểu rõ trình độ lãnh đạo của chi bộ và đảng viên, nâng cao nhận thức và bồi dưỡng năng lực cho cán bộ, đảng viên ở cơ sở, nhất là đối với số đồng chí giữ vai trò chủ chốt; là dịp để chúng tôi học tập chỉ đạo kết hợp công tác xây dựng Đảng với một cuộc vận động lớn.

Để tiến hành công tác, chúng tôi dự thảo kế hoạch kiện toàn tổ chức cơ sở Đảng ở nông thôn, dùng tạm thời trong đợt 1. Dựa theo kế hoạch chung của Ban tổ chức Trung ương Đảng, căn cứ vào đặc điểm và tính chất của đảng viên nông thôn, chúng tôi thấy cần tập trung sự chú ý vào khâu nâng cao nhận thức, tư tưởng cho đảng viên bằng cách học tập tài liệu, tiến hành phê bình, tự phê bình chu đáo. (Trong thực tế, phần lớn thời gian là dành cho việc học tập, thảo luận báo cáo kiểm điểm của chi bộ về lãnh đạo hợp tác xã và tự kiểm thảo của đảng viên). Để nâng cao tư

tưởng, ngoài tài liệu chung do Ban tuyên giáo tỉnh soạn, chúng tôi soạn một tài liệu nói rõ vị trí và nhiệm vụ của chi bộ đảng ở nông thôn hiện nay, hướng theo yêu cầu "bốn tốt" mà cụ thể hoá ra, đồng thời nêu rõ mục tiêu phấn đấu và nhiệm vụ cụ thể của đảng viên nông thôn trong giai đoạn cách mạng xã hội chủ nghĩa. Khi kiểm điểm tình hình sản xuất và hợp tác xã, ngoài bản báo cáo của ban quản trị, còn có báo cáo của chi bộ kiểm điểm về vai trò lãnh đạo của mình đối với sản xuất và hợp tác xã.

Đi đôi với công tác giáo dục tư tưởng, chúng tôi đã đề ra kiện toàn tổ chức của chi bộ từ chi uỷ đến tổ đảng, tích cực giáo dục đù dặt số đảng viên kém, đẩy mạnh việc phát triển đảng viên, sắp xếp lại chi bộ, tổ đảng cho phù hợp với đơn vị sản xuất, phân phối bố trí công tác cho đảng viên vào các khâu quan trọng như quản trị, đội sản xuất, ban kiểm soát, tổ kỹ thuật, v.v... Đồng thời, đặt vấn đề xây dựng chi bộ "bốn tốt" thành một công tác trong bước I của đợt cải tiến.

Qua đợt I, đầu năm 1963, chúng tôi đã tổng kết công tác củng cố chi bộ, qua đó chúng tôi thấy cần làm chuyển biến thật sâu sắc nhận thức của chi bộ và đảng viên về vai trò tiên phong của Đảng, nên đã chỉnh lý lại tài liệu học tập xoáy sâu vào phân tích vị trí, chức năng của chi bộ, phân rõ ranh giới giữa người xã viên là đảng viên với người xã viên là nông dân thường. Về mặt chỉ đạo, nhiều ban huyện uỷ chưa coi trọng công tác Đảng trong cải tiến nên không nắm vững yêu cầu, kế hoạch xây dựng chi bộ, con tách rời công tác này với công cải tiến quản lý hợp tác xã, như khi làm sơ kết chung từng bước công tác lại không sơ kết công tác Đảng. Cán bộ đi làm cải tiến chưa được bồi dưỡng những hiểu biết tối thiểu về công tác xây dựng Đảng, nhất là nội dung kế hoạch củng cố chi bộ trong cải tiến, nên đã gặp nhiều lúng túng. Để bổ khuyết, nhân dịp tổng kết chung toàn đợt và để chuẩn bị cho đợt hai, chúng tôi đã báo cáo tóm tắt những kết quả đã đạt được của công tác củng cố chi bộ, phổ biến kỹ kế hoạch đã được chỉnh lý lại, nhấn mạnh đến khâu giáo dục nâng cao nhận thức của đảng viên, làm chuyển biến nhận thức tới các đồng chí bí

thư huyện uỷ về tầm quan trọng của công tác củng cố chi bộ trong cuộc vận động và nhấn mạnh những điểm cần thiết trong bản kế hoạch.

Đợt 2 kết thúc, chúng tôi lại tổng kết công tác vào tháng 12-1963. Tỉnh uỷ chúng tôi quyết định là đầu năm 1964 sẽ tiến hành cải tiến 2 đợt liền, làm gối đợt. Trong tổng kết lần này, chúng tôi nhận định rằng diện hợp tác xã làm cải tiến rất rộng, thời gian lại gấp, vì đang làm đợt 3 phải song song chuẩn bị cho đợt 4, làm cải tiến đợt 3 nếu không tốt phải kéo dài thêm thời gian sẽ trở ngại cho đợt 4. Trình độ cán bộ đi làm cải tiến có hạn, công tác lại rất khẩn trương. Chúng tôi lường trước thấy rằng công tác xây dựng Đảng trong hoàn cảnh đó dễ bị xem nhẹ, dễ bị công tác chung của cải tiến lấn át và hất xuống hàng thứ yếu. Mặt khác, nhận định rằng tỷ lệ số chi bộ kém, yếu trong đợt tới so với các đợt trước có cao hơn. Từ đó mà đặt ra yêu cầu của chỉ đạo phải khẩn trương sâu sát hơn. Cần phải tăng cường kiểm tra đôn đốc phát hiện vấn đề và uốn nắn kịp thời.

Song cần bổ sung thêm một vài điểm về kế hoạch: trước đây chúng tôi có đặt ra mỗi chi bộ cần có kế hoạch xây dựng "bốn tốt", nhưng mới đề ra chung chung. Nay nhận thức thấy rõ cần kết hợp chặt chẽ cuộc vận động "bốn tốt" với cuộc vận động cải tiến quản lý. Chúng tôi nghĩ rằng thời gian cải tiến có hạn, nên yêu cầu của kế hoạch "bốn tốt" trong cải tiến cũng có mức độ, vừa sức, phù hợp với thời gian. Nội dung của mỗi một yêu cầu cần gắn với nội dung của công tác cải tiến, sát với tình hình của chi bộ. Ví dụ: về chấp hành chính sách, có thể nêu ra yêu cầu kiểm tra những khuyết điểm là sai chính sách và kiên quyết sửa chữa ngay trong cải tiến, hoặc về công tác quần chúng, thì nêu việc vận động xã viên đi học tập đông đủ, tích cực tham gia vào cuộc vận động cải tiến, v.v...

Căn cứ vào đặc điểm đợt 3 và đợt 4, chúng tôi cũng làm tổng kết, nhưng chủ yếu là đi sâu rút kinh nghiệm về củng cố các chi bộ loại kém, yếu, phân tích và tìm nguyên nhân ở những nơi tiến hành tốt đã làm chuyển biến được tình hình và nơi tiến hành không tốt, nhằm củng cố và

nâng cao nhận thức, phổ biến kinh nghiệm cho cán bộ đi làm cải tiến các đợt sau và đồng thời để tự mình cũng học tập được trong chỉ đạo củng cố Đảng ở những chi bộ kém. Chúng tôi rút ra kết luận là hoàn toàn có khả năng củng cố được tốt các chi bộ kém, chỉ cần là các cấp uỷ đảng và cán bộ làm cải tiến có chuyển biến mạnh mẽ hơn nữa về nhận thức để thấy được yêu cầu cấp thiết đòi hỏi các cấp uỷ đảng phải tăng cường chỉ đạo đối với vấn đề này. Qua tình hình thực tế ở địa phương, chúng tôi thấy rằng các chi bộ kém thường yếu cả về mặt tư tưởng và tổ chức, nhưng chủ yếu là kém về mặt tư tưởng, về trình độ giác ngộ, về ý thức tổ chức kỷ luật, cho nên trong công tác củng cố chi bộ kém càng phải làm thật tốt khâu giáo dục nâng cao trình độ giác ngộ về đường lối chính sách cho đảng viên, xác định được mục tiêu phấn đấu của chi bộ, đảng viên trong giai đoạn cách mạng hiện nay và nêu lên những tư tưởng sai lệch chính cần khắc phục. Sang đợt 3, chúng tôi có soạn một tài liệu riêng nói về tính chất giai cấp và tính chất tiên phong của Đảng và dựa vào 10 nhiệm vụ đảng viên mà mở rộng và phân tích những biểu hiện sai lầm, khuyết điểm thường mắc của chi bộ và đảng viên ở nơi phong trào yếu kém. Về mặt tổ chức, những chi bộ kém thường thiếu cốt cán lãnh đạo, nhất là thiếu người có khả năng khá, nên phải tùy theo tình hình thực tế của từng chi bộ mà kiện toàn tổ chức cho thích hợp, nhưng cần thận trọng cân nhắc kỹ và làm thật tốt công tác tư tưởng để đoàn kết được cán bộ, đảng viên. Chúng tôi nhắc các huyện cần nắm chắc tình hình để phân loại chi bộ cho sát, đặt đề ra được yêu cầu mức độ cụ thể cần củng cố đối với từng chi bộ kém và căn cứ cán bộ tương đối có năng lực và kinh nghiệm đến giúp đỡ những đơn vị kém.

Qua 6 đợt cải tiến, đối chiếu với yêu cầu tăng cường sự lãnh đạo của Đảng trong nghị quyết của Bộ Chính trị, chúng tôi thấy rằng công tác kiện toàn cơ sở của Đảng đã thu được một số kết quả nhất định.

Đảng viên đã bước đầu nhận rõ vị trí và trách nhiệm của chi bộ, của đảng viên nông thôn đối với lãnh đạo sản xuất và quản lý hợp tác xã. Cán

bộ chủ chốt của hợp tác xã đã được bồi dưỡng qua công tác thực tế của cải tiến quản lý. Những khuyết điểm, sai lầm về lãnh đạo sản xuất, quản lý hợp tác xã, chấp hành chính sách của chi bộ cũng như những tư tưởng và hành động lệch lạc của đảng viên, đã được kiểm thảo phân tích phê phán, nhất là những biểu hiện của tư tưởng ngại khó, bảo thủ, thiếu trách nhiệm, tự tư tự lợi, thiếu gương mẫu trong lao động và chấp hành chính sách.

Do nhận thức và tư tưởng được nâng cao, nên nhiều đảng viên đã phát huy được vai trò tiên phong gương mẫu của mình, số đảng viên tích cực tăng lên, rõ rệt, số đảng viên trung bình, kém và quá kém giảm xuống nhiều.

Vai trò lãnh đạo của chi bộ qua cải tiến có nhiều tiến bộ. Nhiều chi bộ qua đợt cải tiến đã có chuyển biến khá, số chi bộ trung bình và chi bộ kém giảm đi rõ rệt.

Do nhiều chi bộ được củng cố và nâng cao, nên các hợp tác xã nhìn chung cũng được củng cố, đi vào thế ổn định. Trước đây, hàng nghìn xã viên xin ra hợp tác xã; sản xuất không được đẩy mạnh, năng suất lúa tăng lên rất chậm, việc làm nghĩa vụ rất trầy trật và kéo dài, chấp hành các chính sách khác có nhiều khuyết điểm. Từ sau cải tiến, nhiều chi bộ đã trải qua những lúc khó khăn, thử thách, nhưng vẫn tỏ ra vững vàng và tiến lên, như vụ mùa năm 1964, ở nhiều huyện, xã trong tỉnh bị thất bát nặng, dưới sự lãnh đạo của chi bộ, các hợp tác xã ở nơi này nói chung vẫn ổn định, số người xin ra hợp tác xã hầu như không có. Sau cải tiến, sự lãnh đạo của chi bộ có nhiều tiến bộ, biết tập trung vào lãnh đạo thâm canh, thủy lợi được đẩy mạnh, nhiều nơi tăng vụ, tăng màu khá. Khoảng một nửa số hợp tác xã đã có chăn nuôi tập thể. Các vùng trồng cây công nghiệp đều tăng, như: dâu tằm, lạc, đay, cói. Nghề muối được mở rộng. Những thắng lợi to lớn của vụ lúa chiêm vừa qua có nhiều nguyên nhân, trong đó có một nguyên nhân quan trọng là cơ sở Đảng mạnh, số đông chi

bộ của tỉnh chúng tôi đã được củng cố khá tốt trong cải tiến quản lý lần thứ nhất.

Qua 6 đợt cải tiến quản lý hợp tác xã, chúng tôi đã thu hoạch được một số kinh nghiệm sau đây:

1 - Sở dĩ tỉnh chúng tôi thu được một số kết quả như trên trong công tác củng cố chi bộ là do trước hết chúng tôi đã nghiên cứu kỹ nghị quyết của Bộ Chính trị Trung ương Đảng, có nhận thức đúng đối với yêu cầu tăng cường sự lãnh đạo của Đảng và Nhà nước trong cải tiến quản lý hợp tác xã. Chúng tôi cho rằng củng cố chi bộ là công tác then chốt để cải tiến quản lý các hợp tác xã. Nhận thức này không những cần làm thông suốt trong các cơ quan và cán bộ nghiệp vụ làm công tác xây dựng Đảng, như tổ chức, tuyên giáo, v.v... mà còn cần làm quán triệt đến tận các cấp uỷ đảng và cán bộ đi làm cải tiến.

Mỗi đợt cải tiến quản lý hợp tác xã phải làm rất nhiều trong một thời gian ngắn, nên công tác Đảng trong cải tiến thường dễ bị xem nhẹ và thường bị công tác chung của cải tiến lấn át. Vì vậy, khi chỉ đạo cần theo dõi sát và kịp thời uốn nắn những lệch lạc coi nhẹ công tác xây dựng Đảng trong cán bộ và nhất là trong các cấp uỷ đảng từ huyện tới xã.

2 - Trước khi đề ra kế hoạch và nội dung củng cố chi bộ, chúng tôi đã tìm hiểu sâu tình hình chung một số cơ sở đảng, trình độ lãnh đạo của chi bộ, trình độ chính trị và tư tưởng của đảng viên, v.v... Chúng tôi đã nghiên cứu và phân tích tình hình, thấy rằng: trong các chi bộ nông thôn hiện nay, thành phần xuất thân của hầu hết đảng viên là nông dân. Đảng viên đã được rèn luyện trong cuộc cách mạng dân tộc dân chủ, nhưng việc rèn luyện, giáo dục về lập trường, tư tưởng của giai cấp công nhân thì còn thiếu sót, nhất là mặt giác ngộ xã hội chủ nghĩa. Đảng viên sống và làm việc trong hoàn cảnh nông thôn miền Bắc mới qua cải tạo xã hội chủ nghĩa trong ít năm gần đây; hợp tác xã còn có nhiều khó khăn, bước đi chưa thật vững chắc. ở nông thôn, cuộc đấu tranh giữa hai con đường tập

thể và cá thể còn đương tiếp diễn dưới những hình thức rất phức tạp; tình trạng phổ biến ở nhiều nơi là trong xã viên đang có sự giằng co tư tưởng, đấu tranh giữa tư tưởng tập thể và cá thể. Tình hình đấu tranh tư tưởng ở bên ngoài xã hội như vậy tất nhiên không tránh khỏi có ảnh hưởng đến nhận thức và tư tưởng của đảng viên nông thôn. Trước tình hình đó, chúng tôi rất coi trọng công tác giáo dục, làm theo đúng chỉ thị của Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ III là "trong giai đoạn cách mạng hiện nay, công tác xây dựng Đảng cần phải coi vấn đề tăng cường tính chất giai cấp và tính chất tiên phong của Đảng là một vấn đề cơ bản". Chúng tôi cố gắng làm cho đảng viên phân rõ ranh giới giữa người xã viên là nông dân bình thường với người xã viên là đảng viên, nêu bật tính chất tiên phong của Đảng.

3 - Từ đợt 2 trở đi, diện hợp tác xã làm cải tiến quản lý mở rộng gấp bội so với đợt đầu. Ngoài số cán bộ về nông thôn dài hạn chuyên đi làm công tác cải tiến và đã có ít nhiều kinh nghiệm, chúng tôi còn điều động một số đồng cán bộ đi tham gia cuộc vận động. Để chuẩn bị cho từng đợt, ngoài việc bồi dưỡng những hiểu biết chung về cải tiến quản lý, chúng tôi đã coi trọng bồi dưỡng cho anh chị em những hiểu biết về công tác củng cố chi bộ và kinh nghiệm đã làm của các đợt trước. Đối với cán bộ đã đi làm cải tiến thì cần nâng cao thêm nhận thức qua báo cáo tổng kết của mỗi đợt. Trong cá đợt 5 và 6, tỉ lệ số chi bộ kém nhiều hơn, nên đặt vấn đề bố trí cán bộ có trình độ khá, tương đối có kinh nghiệm trong công tác củng cố chi bộ, đến những chi bộ yếu kém.

Trong từng đợt, tuy so với yêu cầu chưa làm được nhiều nhưng chúng tôi đã chú ý đến công tác kiểm tra phát hiện ở dưới cơ sở để rút ra những kinh nghiệm tốt hoặc những biểu hiện lệch lạc để kịp thời uốn nắn. Sau mỗi đợt, chúng tôi đều tổng kết công tác, đúc rút kinh nghiệm, và qua mỗi đợt đều có những thu hoạch mới. Ngoài ra, chúng tôi đã coi trọng việc phối hợp chặt chẽ công tác với Ban công tác nông thôn trong chỉ đạo củng cố chi bộ, như thông qua Ban công tác nông thôn để thúc đẩy công

tác hoặc uốn nắn những lệch lạc của cán bộ trong các bước công tác đối với vấn đề xây dựng Đảng.

Đứng trước nhiệm vụ chống Mỹ, cứu nước hiện nay, chúng tôi nhận thức rằng nhiệm vụ xây dựng miền Bắc vững mạnh về kinh tế và quốc phòng rất to lớn và nặng nề, vai trò lãnh đạo của Đảng ta cần được phát huy đến mức cao nhất ở các cấp bộ đảng từ trên xuống dưới. Về chiến đấu cũng như về sản xuất, ở cơ sở, vấn đề có tầm quan trọng quyết định là chi bộ phải tốt. Tháng 8 năm nay, Ban bí thư Trung ương Đảng đã có chỉ thị tiếp tục một bước mới cuộc vận động cải tiến quản lý hợp tác xã, trong đó yêu cầu về tăng cường tổ chức đảng ở cơ sở. Chúng tôi đang nghiên cứu và dự thảo kế hoạch, đặt quyết tâm đưa công tác xây dựng cơ sở đảng ở Thái Bình tiến lên những bước mới cao hơn.

Cụ thể là:

- Tiếp tục làm cho đảng viên thấm nhuần lập trường giai cấp vô sản, thấu triệt hơn nữa vị trí và nhiệm vụ của chi bộ, của đảng viên trên thực tiễn công tác lãnh đạo hàng ngày, đồng thời khắc phục tốt những tư tưởng sai trái nói trên.

- Kiện toàn tốt các ban chi uỷ, nhất là nơi có hợp nhất hợp tác xã; tích cực bồi dưỡng cán bộ hợp tác xã, nhất là số cán bộ trẻ và phụ nữ, coi trọng việc đoàn kết cán bộ cũ và mới, già và trẻ.

- Kiện toàn sự lãnh đạo của các tổ đảng đối với đội sản xuất.

- Cải tiến nội dung sinh hoạt của chi bộ và tổ đảng có chất lượng.

- Thực hiện nội dung kế hoạch xây dựng chi bộ "bốn tốt" trong thời gian làm cải tiến, chú ý những nơi phong trào "bốn tốt" còn yếu.